

Μελέτη Εισηγητικής έκθεσης του προϋπολογισμού: Οι Προβλέψεις του Προϋπολογισμού 2025 – Ανάλυση κόστους παρεμβάσεων: Η έμμεση Φορολογία και ο Αντίκτυπος στους Στρατιωτικούς

Μελέτη: Γεώργιος Κυλινδρής
Γενικός Γραμματέας ΣΑΣΜΥ
(Σύνδεσμος Αποφοίτων Σχολής Μονίμων Υπαξιωματικών)
Τελειόφοιτος Τμήματος Πολεοδομίας Χωροταξίας &
Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ο κρατικός προϋπολογισμός του 2025, ο οποίος κατατέθηκε στη Βουλή, περιλαμβάνει αλλαγές και μέτρα που επηρεάζουν άμεσα τα δημόσια έσοδα και τη φορολογική πολιτική. **Παρά τις σε ένα βαθμό θετικές αλλά ανεπαρκείς παρεμβάσεις όπως:**

- τη μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών,
- την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες,
- την περαιτέρω αύξηση του κατώτατου μισθού στον ιδιωτικό τομέα από τον Απρίλιο 2025,
- την αύξηση στους βασικούς μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων σε συνέχεια των αυξήσεων του κατώτατου μισθού,
- την αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό μεταβολής του πληθωρισμού και του ΑΕΠ,
- την περαιτέρω ενίσχυση του εισοδήματος των ιατρών του ΕΣΥ με την καθιέρωση της αυτοτελούς φορολόγησης της αποζημίωσης των εφημεριών τους, η οποία διαδέχεται τις μόνιμες παρεμβάσεις που ξεκίνησαν το έτος 2024 (αύξηση της αποζημίωσης για εφημερίες και θέσπιση αυξημένου κινήτρου προσέλκυσης και παραμονής σε προβληματικές και άγονες περιοχές),
- την αύξηση της αποζημίωσης για τη νυχτερινή απασχόληση του ένστολου προσωπικού,
- την αύξηση των αποδοχών των σπουδαστών των στρατιωτικών σχολών και
- τη μονιμοποίηση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο

η διατήρηση της υψηλής εξάρτησης από έμμεσους φόρους παραμένει προβληματική, ειδικά για κοινωνικές ομάδες όπως οι στρατιωτικοί.

Τι Είναι οι Άμεσοι και Έμμεσοι Φόροι

- **Άμεσοι φόροι:** Βασίζονται στο εισόδημα ή την περιουσία του κάθε φορολογούμενου (π.χ, φόρος εισοδήματος, ΕΝΦΙΑ). **Αυτοί είναι πιο δίκαιοι καθώς κλιμακώνονται ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα του καθενός.**
- **Έμμεσοι φόροι:** Επιβάλλονται στην κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών (π.χ., ΦΠΑ, φόροι στα καύσιμα, καπνό, αλκοόλ). **Είναι οριζόντιοι, επιβαρύνοντας όλους εξίσου, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους.**

Η αδικία στους έμμεσους φόρους έγκειται στο γεγονός ότι δεν λαμβάνουν υπόψη τη φοροδοτική ικανότητα του κάθε πολίτη. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι φόροι στα προϊόντα καπνού: **ένας φτωχός καπνιστής πληρώνει πολύ μεγαλύτερο ποσοστό του εισοδήματός του σε αυτούς τους φόρους, σε σχέση με έναν πλούσιο που καπνίζει.** Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι φόροι που καταβάλει μια φτωχή πολύτεκνη οικογένεια μέσω της κατανάλωσης για την αγορά βασικών αγαθών στο σούπερ μάρκετ σε σχέση με μια οικογένεια με υψηλό εισόδημα και ένα παιδί. **Έτσι, οι έμμεσοι φόροι γίνονται δυσανάλογα επιβαρυντικοί για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.**

Η Αδικία της Έμμεσης Φορολογίας στον Προϋπολογισμό του 2025

Η φορολογική πολιτική αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε κρατικού προϋπολογισμού, καθώς καθορίζει τη βάση των εσόδων που απαιτούνται για τη λειτουργία του κράτους και την παροχή δημόσιων υπηρεσιών. **Στον Προϋπολογισμό του 2025, αν και παρουσιάζεται μια μικρή μείωση στη συμμετοχή των έμμεσων φόρων (2 %, σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2024) παραμένουν εξαιρετικά υψηλοί στο 55% επί του συνόλου, υπογραμμίζοντας την αδικία αυτού του φορολογικού μοντέλου.**

Σύγκριση των Εσόδων από Φόρους όπως αποτυπώνονται στον προϋπολογισμό.

Τα δύο παρακάτω γραφήματα αποτυπώνουν τη σύνθεση των φορολογικών εσόδων για τα έτη 2024 και 2025(πίνακας 1,2) :

Από τη σύγκριση παρατηρούμε ότι:

- Η συμμετοχή των έμμεσων φόρων μειώθηκε από 57,20% το 2024 σε 55,12% το 2025. **Παρά τη μείωση αυτή, οι έμμεσοι φόροι εξακολουθούν να συνεισφέρουν το μεγαλύτερο μέρος των κρατικών εσόδων.**
- Οι άμεσοι φόροι (εισόδημα, επιχειρήσεις, λοιποί φόροι εισοδήματος) ανέρχονται συνολικά στο 33,88% για το 2025 (20% από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, 11% από φόρο επιχειρήσεων και 2,7% από λοιπούς φόρους εισοδήματος), υπολειπόμενοι σημαντικά από τους έμμεσους φόρους.
- Δηλαδή το κράτος λαμβάνει το 33% επί του συνόλου των φόρων από άμεση φορολογία ενώ από την έμμεση φορολογία λαμβάνει το 55% . Σύνολο φόρων 61,527 δισεκατομμύρια ευρώ(πίνακας 1).

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 2025:

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ			
		(ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ		ΕΤΟΣ 2023	
		ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
A.	Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών (1+2+3+4+5+6+7)	33.970	55,12%
1.	ΦΠΑ	23.385	37,95%
1.α	ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή και στα παράγωγα αυτών	2.271	3,68%
1.β	ΦΠΑ καπνικών προϊόντων	687	1,11%
1.γ	ΦΠΑ λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών	20.427	33,15%
2.	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης - ΕΦΚ	7.018	11,39%
2.α	ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων	4.086	6,63%
2.β	ΕΦΚ καπνικών προϊόντων	2.235	3,63%
2.γ	ΕΦΚ λοιπών προϊόντων	697	1,13%
3.	Φόροι με μορφή χαρτοσήμου	367	0,60%
4.	Φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών	676	1,10%
5.	Φόροι ταξινόμησης οχημάτων	482	0,78%
6.	Λοιποί φόροι επί συγκεκριμένων υπηρεσιών εκ των οποίων: Φόρος ασφαλιστρών	1.826	2,96%
7.	Λοιποί φόροι επί αγαθών	540	0,88%
B.	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	217	0,35%
B.	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	345	0,56%
Γ.	Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας εκ των οποίων: ΕΝΦΙΑ	2.491	4,04%
Δ.	Λοιποί φόροι επί παραγωγής	2.435	3,95%
Δ.	Λοιποί φόροι επί παραγωγής	1.164	1,89%
E.	Φόρος εισοδήματος (E.1+E.2+E.3)	20.884	33,89%
E.1	Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από Φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	12.439	20,18%
E.2	Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρίες (ΝΠ)	6.782	11,00%
E.3	Λοιποί φόροι εισοδήματος	1.664	2,70%
ΣΤ.	Φόροι κεφαλαίου	240	0,39%
Z.	Λοιποί τρέχοντες φόροι εκ των οποίων: Φόροι οχημάτων	2.533	4,11%
Z.	Λοιποί τρέχοντες φόροι	1.161	1,88%
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (A+B+Γ+Δ+E+ΣΤ+Z)		61.627	100,00%

Πίνακας 1. Πηγή: ΕΚΘΕΣΗ-ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ-ΔΑΠΑΝΩΝ-2025 <https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 2024:**

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)		
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ	ΕΤΟΣ 2022	
	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
A. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών (1+2+3+4+5+6+7)	31.584	57,20%
1. ΦΠΑ	21.421	38,80%
1.α ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή και στα παράγωγα αυτών	2.580	4,64%
1.β ΦΠΑ καπνικών προϊόντων	661	1,20%
1.γ ΦΠΑ λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών	18.200	32,96%
2. Ειδικοί φόροι κατανάλωσης - ΕΦΚ	6.984	12,65%
2.α ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων	4.148	7,51%
2.β ΕΦΚ καπνικών προϊόντων	2.155	3,90%
2.γ ΕΦΚ λοιπών προϊόντων	680	1,23%
3. Φόροι με μορφή χαρτοσήμου	326	0,59%
4. Φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών	642	1,16%
5. Φόροι ταξινόμησης οχημάτων	370	0,67%
6. Λοιποί φόροι επί συγκεκριμένων υπηρεσιών	1.615	2,92%
εκ των οποίων: Φόρος ασφαλιστρών	493	0,89%
7. Λοιποί φόροι επί αγαθών	226	0,41%
B. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	431	0,78%
Γ. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	2.691	4,87%
εκ των οποίων: ΕΝΦΙΑ	2.654	4,81%
Δ. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	1.165	2,11%
E. Φόρος εισοδήματος (E.1+E.2+E.3)	17.010	30,81%
E.1 Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	11.045	20,00%
E.2 Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρίες (ΝΠ)	4.629	8,38%
E.3 Λοιποί φόροι εισοδήματος	1.335	2,42%
ΣΤ. Φόροι κεφαλαίου	226	0,41%
Z. Λοιποί τρέχοντες φόροι	2.108	3,82%
εκ των οποίων: Φόροι οχημάτων	947	1,72%
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (Α+Β+Γ+Δ+Ε+ΣΤ+Ζ)	55.215	100,00%

Πίνακας 2 . Πηγή:ΕΚΘΕΣΗ-ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ-ΔΑΠΑΝΩΝ-2024 <https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

Οι Στρατιωτικοί και οι Οικονομικές τους Ιδιαιτερότητες

Οι στρατιωτικοί, λόγω των συχνών μεταθέσεων, υποχρεώνονται να μετακινούνται μακριά από τις πατρογονικές τους εστίες, αντιμετωπίζοντας τις συνέπειες αυξημένων ενοικίων, μεταφορικών εξόδων και κόστους ζωής. Η επιβάρυνση αυτή δεν αντισταθμίζεται από το υφιστάμενο μισθολόγιο, και η εξάρτηση του προϋπολογισμού από έμμεσους φόρους δυσχεραίνει περαιτέρω την οικονομική τους κατάσταση.

Για παράδειγμα, η αύξηση των τιμών στα βασικά αγαθά και στα καύσιμα επηρεάζει δυσανάλογα τους στρατιωτικούς, που λόγω των μετακινήσεών τους αναγκάζονται να καταναλώνουν περισσότερα καύσιμα και να επιβαρύνονται με τις υψηλότερες τιμές στα ενοίκια αφού δεν μπορούν να διατηρήσουν σταθερή κατοικία, (αύξηση στις τιμές των ενοικίων, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τα τελευταία έτη, 35-40%).

Συνοπτικά οι στρατιωτικοί, λόγω των συχνών και υποχρεωτικών μεταθέσεών τους:

- Αντιμετωπίζουν υψηλά κόστη στέγασης: Με τις αυξήσεις στα ενοίκια, συχνά αναγκάζονται να πληρώνουν υπέρογκα ποσά για στέγαση, καθώς διαμένουν μακριά από τις πατρογονικές τους εστίες και δεν διατίθενται επαρκείς στρατιωτικές κατοικίες.
- Υποβάλλονται σε αυξημένα κόστη μετακινήσεων: Οι τιμές στα καύσιμα και τις μεταφορές επιβαρύνουν δυσανάλογα τους προϋπολογισμούς τους.
- Επηρεάζονται από το υψηλό κόστος βασικών αγαθών: Με τους έμμεσους φόρους να παραμένουν υψηλοί, η αγοραστική τους δύναμη μειώνεται διαρκώς.

Αναγκαίες Παρεμβάσεις

- Στήριξη Στέγασης:** Είναι απαραίτητη η επιδότηση ενοικίου σε όσους στρατιωτικούς δεν έχει διατεθεί στρατιωτική κατοικία, ειδικά σε περιοχές με υψηλό κόστος στέγασης **(δεν έχει προβλεφθεί κονδύλιο στον προϋπολογισμό)**.
- Επαναφορά Επιδόματος Χριστουγέννων, Πάσχα και Αδείας:** Παρά την εξομοίωση μισθών ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που επιχειρείται τα συγκεκριμένα επιδόματα δεν έχουν επανέλθει **(δεν έχει προβλεφθεί κονδύλιο στον προϋπολογισμό)**.
- Πρόβλεψη στον προϋπολογισμό για την καταβολή έκτακτου επιδόματος 600 ευρώ για ενίσχυση των οικονομικών τους** όπως είχε αποφασιστεί σε παρελθόν έτος για αυτούς των Σωμάτων ασφαλείας **(δεν έχει προβλεφθεί κονδύλιο στον προϋπολογισμό)**.
- Νέο δικαιότερο μισθολόγιο** που θα καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες σύμφωνα και με τις παλιότερες δηλώσεις του ίδιου του κ. Πρωθυπουργού **(δεν έχει προβλεφθεί κονδύλιο στον προϋπολογισμό)**.

Παρατήρηση: Σε άλλες χώρες, όπως π.χ η Κύπρος, τα επιδόματα Χριστουγέννων κτλ διατηρούνται και συμβάλλουν στην ενίσχυση της κατανάλωσης και τελικά μεγάλο μέρος αυτών επιστέφει στο κράτος μέσω του ΦΠΑ.

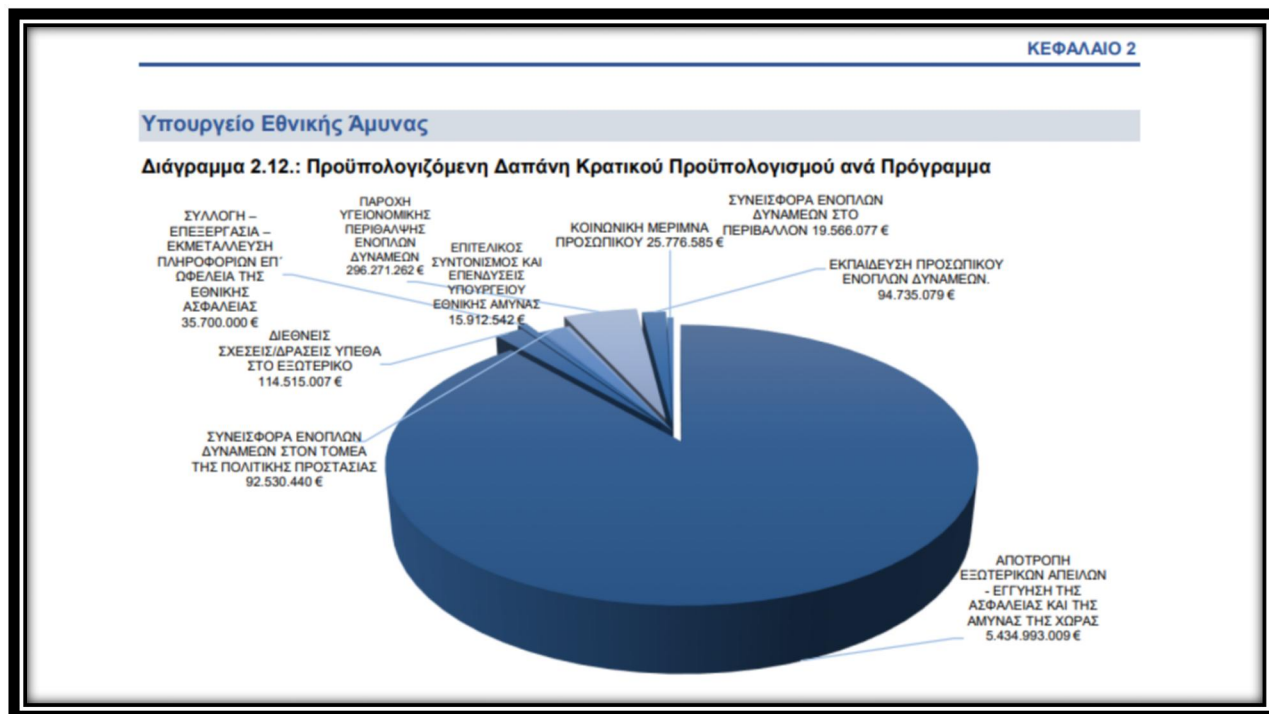
Επίσης η **Κυπριακή οικονομία η οποία επέλεξε την μη περικοπή των εν λόγω επιδομάτων της στην περίοδο κρίσης χρέους** που αντιμετώπισε, απέκτησε πρόσφατα πιστοληπτική βαθμίδα A3 (από Baa2) ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνει η εισηγητική έκθεση του υπουργείου οικονομικών η Ελλάδα παραμένει με θετική προοπτική ακόμη στην βαθμίδα BBB-, ενώ ο αμερικανικός οίκος αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε τις προοπτικές της Ελλάδας σε θετικές από σταθερές, χωρίς ωστόσο να δώσει στη χώρα επενδυτική βαθμίδα, διατηρώντας την στη βαθμίδα πιστοληπτικής αξιολόγησης Ba1 (πίνακας 3).

Περιγραφή	S&P	Moody's	Fitch Ratings	DBRS Morningstar	Scope Rating	R&I	Βαθμίδα
Ανώτατη Βαθμίδα	AAA	Aaa	AAA	AAA	AAA	AAA	Επενδυτική
Υψηλή Ενδιάμεση Βαθμίδα	AA+	Aa1	AA+	AA (high)	AA+	AA+	
	AA	Aa2	AA	AA	AA	AA	
	AA-	Aa3	AA-	AA (low)	AA-	AA-	
Ανώτερη Ενδιάμεση Βαθμίδα	A+	A1	A+	A (high)	A+	A+	
	A	A2	A	A	A	A	
	A-	A3	A-	A (low)	A-	A-	
Χαμηλή Ενδιάμεση Βαθμίδα	BBB+	Baa1	BBB+	BBB (high)	BBB+	BBB+	
	BBB	Baa2	BBB	BBB	BBB	BBB	
	BBB- (θετική προοπτική)	Baa3	BBB- (σταθερή προοπτική)	BBB (low) (θετική προοπτική)	BBB- (θετική προοπτική)	BBB- (σταθερή προοπτική)	
Υψηλή Μη - επενδυτική Βαθμίδα	BB+	Ba1 (θετική προοπτική)	BB+	BB (high)	BB+	BB+	Μη - επενδυτική
	BB	Ba2	BB	BB	BB	BB	
	BB-	Ba3	BB-	BB (low)	BB-	BB-	
Χαμηλή Μη - επενδυτική Βαθμίδα	B+	B1	B+	B (high)	B+	B+	
	B	B2	B	B	B	B	
	B-	B3	B-	B (low)	B-	B-	
	B-	B3	B-	B (low)	B-	B-	

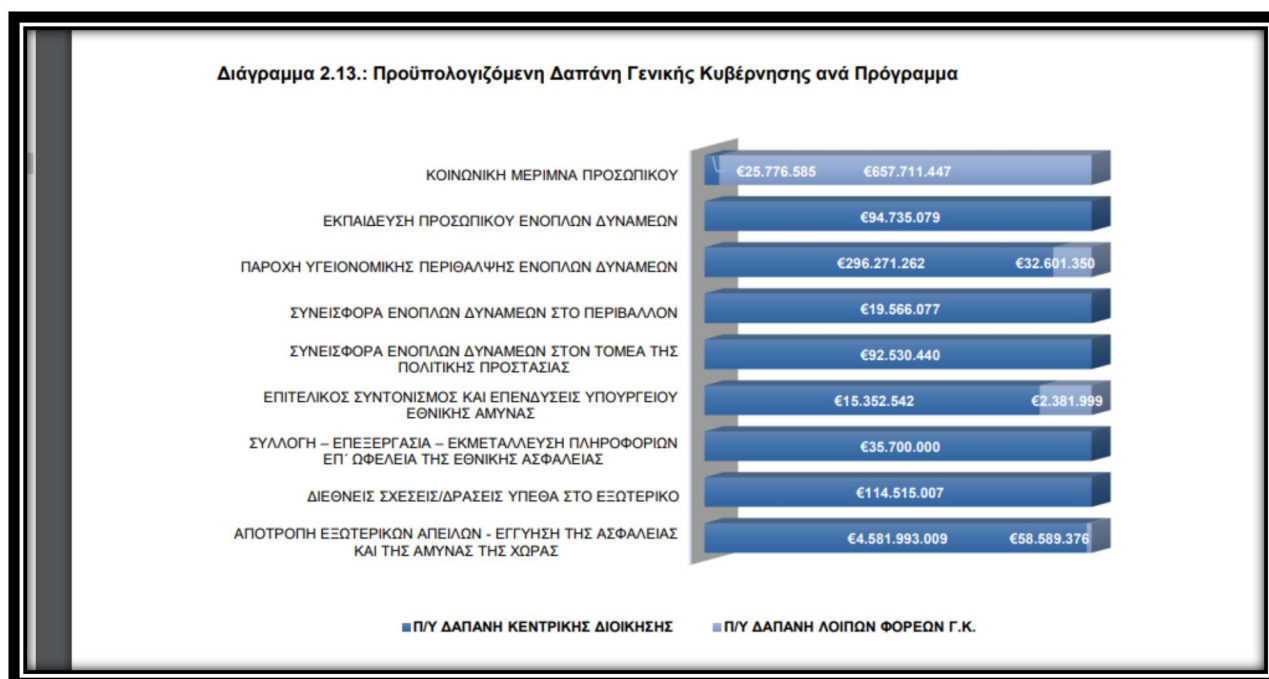
Πηγή: S&P Global Ratings, Moody's, Fitch Ratings, DBRS Morningstar, Scope Ratings, R&I

Πίνακας 3. Πηγή: <https://minfin.gov.gr/kraitikos-proypologismos-2025/>

Από την μελέτη των στοιχείων του προϋπολογισμού και την εισηγητική έκθεση που έχει αναρτηθεί στην σελίδα του υπουργείου οικονομικών (<https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>) δεν έχουν προβλεφθεί αντίστοιχα κονδύλια για τις παραπάνω προτάσεις που κατά γενική ομολογία αποτελούν πλέον θέσεις πολλών συνδικάτων ομοσπονδιών στρατιωτικών, αστικών σωματίων. (ακολουθούν πίνακες πρόβλεψης από την εισηγητική έκθεση που κατατέθηκε από το υπουργείο οικονομικών).

Πίνακας 4. Πηγή: <https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

Πίνακας 5. Πηγή: <https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

Πίνακας 2.5.: Ανθρώπινοι Πόροι

Ανθρώπινοι Πόροι	
Προσωπικό μισθοδοτούμενο από το Υπ. Εθνικής Άμυνας και από φορείς Γενικής Κυβέρνησης	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ 2025
Σύνολο Ανθρώπινου Δυναμικού	90.347 άτομα
ΣΥΝΟΛΟ	90.347 άτομα

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2025

Πίνακας 6. Πηγή:<https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

Πρόβλεψη πιστώσεων Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις (<https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>) που θα καλύψουν δαπάνες για:

- την υγειονομική περίθαλψη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων,
- την εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού,
- την αναμόρφωση του μισθολογικού πλαισίου των σπουδαστών των σχολών των Ενόπλων Δυνάμεων,
- τη χορήγηση της αυξημένης ειδικής αποζημίωσης στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων για εργασία τις νυχτερινές ώρες,
- τη συμμετοχή των Ενόπλων Δυνάμεων σε αποστολές στο εξωτερικό,
- την προμήθεια καυσίμων και την προμήθεια υγειονομικού υλικού για τα στρατιωτικά νοσοκομεία,
- τις εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO,
- τις εισφορές του Υπουργείου και κυρίως της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας (EMY) σε διεθνείς οργανισμούς και
- τις νέες υποχρεώσεις που απορρέουν από την υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων.

Το κόστος των επιπρόσθετων παρεμβάσεων που προβλέπει ο προϋπολογισμός για έτος 2025 όπως αποτυπώνεται στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού σελίδα 184,185 όπως παρακάτω:

- αύξηση από το 2024 της ειδικής αποζημίωσης για τα πληρώματα πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού που βρίσκονται σε αποστολή και για το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων που εκτελεί ειδικές αποστολές, **με κόστος 15 εκατ. ευρώ,**
- αύξηση από 01.01.2025 της αποζημίωσης για τη νυχτερινή απασχόληση του ένστολου προσωπικού (Ελληνική Αστυνομία - ΕΛΑΣ, Πυροσβεστικό Σώμα - ΠΣ, Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή - ΛΣ-ΕΛΑΚΤ, Ένοπλες Δυνάμεις), **με κόστος 25 εκατ. ευρώ** και
- αύξηση των αποδοχών των σπουδαστών στρατιωτικών σχολών **συνολικού κόστους 14 εκατ. ευρώ** και συγκεκριμένα, αύξηση: (α) από 165 ευρώ σε 609 ευρώ μηνιαίως των **αποδοχών των σπουδαστών των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων** και (β) από 125 ευρώ σε 249 ευρώ μηνιαίως των **αποδοχών των σπουδαστών των Ανωτέρων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (δεν έγινε εναρμόνιση ούτε με αυτή των δόκιμων αστυφυλάκων που έχει οριστεί στα 347 ευρώ).**

Επιπλέον, κατά τον μήνα Δεκέμβριο 2024 θα δοθούν ενισχύσεις ύψους 243 εκατ. ευρώ σε 1,9 εκατ. δικαιούχους περίπου, στους οποίους περιλαμβάνονται:

(α) συνταξιούχοι με προσωπική διαφορά, οι οποίοι θα λάβουν ενίσχυση που **κυμαίνεται από 100 έως 200 ευρώ, αναλόγως του ύψους της σύνταξής τους και για συντάξεις έως και 1.600 ευρώ,**

(β) δικαιούχοι επιδόματος παιδιού ΟΠΕΚΑ, οι οποίοι **θα λάβουν μία επιπλέον μηνιαία δόση,**

(γ) δικαιούχοι επιδόματος ΑμεΑ ΟΠΕΚΑ και αναπηρικών επιδομάτων e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι **θα ενισχυθούν με 200 ευρώ,**

(δ) ανασφάλιστοι υπερήλικες, οι οποίοι θα λάβουν ενίσχυση 200 ευρώ και

(ε) δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, για τους οποίους προβλέπεται καταβολή **προσαυξημένης μηνιαίας δόσης κατά 50%.**

Τέλος στην σελίδα 156 της εισηγητικής έκθεσης όσον αφορά έργα για την υλοποίηση δράσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», η εκτιμώμενη δαπάνη για το 2024 ανέρχεται σε 3.300 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις που εντάσσονται στους τέσσερις βασικούς πυλώνες του σχεδίου:

- πράσινη μετάβαση,
- ψηφιακή μετάβαση,
- ιδιωτικές επενδύσεις, οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός και
- απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με χρηματοδότηση από το ΤΑΑ, όπως αναφέρει το σχέδιο που κατατέθηκε, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, με την ένταξη **814 έργων συνολικού προϋπολογισμού 22,2 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), όπως φαίνεται παρακάτω (Πίνακας 7).**

Πίνακας 3.15.: Έργα ενταγμένα στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»		
Φορέας/Υπουργείο	Αριθμός έργων	Προϋπολογισμός έργων
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	14	789.133.867
Υπουργείο Ανάπτυξης	38	881.259.025
Υπουργείο Δικαιοσύνης	26	196.457.784
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	48	715.255.234
Υπουργείο Εξωτερικών	1	9.746.772
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	91	1.814.455.884
Υπουργείο Εσωτερικών	15	750.136.003
Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	26	660.014.434
Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	21	403.700.165
Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	16	112.260.204
Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	20	88.655.182
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	25	1.118.585.201
Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	72	6.802.672.814
Υπουργείο Πολιτισμού	214	610.547.987
Υπουργείο Τουρισμού	15	373.229.117
Υπουργείο Υγείας	44	1.962.417.734
Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	32	1.854.579.063
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	96	3.060.000.804
Σύνολο	814	22.203.107.275

Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων), στοιχεία e-ΠΔΕ Οκτωβρίου 2024.

Πίνακας 7. Πηγή: <https://minfin.gov.gr/kratikos-proypologismos-2025/>

Τα εγκεκριμένα έργα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ενεργειακή ανακαίνιση κτηρίων κατοικιών, αναβάθμιση ενεργειακής απόδοσης κτηρίων του δημόσιου τομέα, νησιωτικές ηλεκτρικές διασυνδέσεις, επενδύσεις αποθήκευσης ενέργειας, κατασκευή αυτοκινητόδρομων, ανάπτυξη μικροδορυφορικού δικτύου, εφαρμογή του εθνικού προγράμματος δευτερογενούς πρόληψης για τη δημόσια υγεία, υλοποίηση της στρατηγικής για την αριστεία στα πανεπιστήμια και την καινοτομία.

Στον παραπάνω πίνακα(7) στην λίστα των 814 ενταγμένων έργων ανά υπουργείο με χρηματοδότηση από ΤΑΑ , συνολικού προϋπολογισμού 22,2 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) δεν αναφέρεται πουθενά το υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Σίγουρα από την ένταξη έργων στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με χρηματοδότηση από το ΤΑΑ μελλοντικά θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν χρήσιμοι πόροι σε μια περίοδο οικονομικής δυσπραγίας.